YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO
(viides jaosto)

26 päivänä kesäkuuta 2008 *

Asiassa T-94/98,

Alfonsius Alferink, kotipaikka Heeten (Alankomaat), ja 67 muuta kantajaa, joiden nimet on lueteltu liitteessä, edustajinaan aluksi asianajajat H. Bronkhorst ja E. Pijnacker Hordijk, sittemmin asianajajat Bronkhorst, Pijnacker Hordijk ja J. Sluysmans, sittemmin asianajaja Pijnacker Hordijk,

kantajina,

vastaan

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehenään T. van Rijn,

vastaajana,

jossa vaaditaan EY:n perustamissopimuksen 178 artiklan (josta on tullut EY 235 artikla) ja EY:n perustamissopimuksen 215 artiklan toisen kohdan (josta on tullut EY 288 artiklan toinen kohta) nojalla korvaamaan kantajille heille siitä aiheutuneeksi väitetyt vahingot, että komissio on loukannut oikeusvarmuuden periaatetta, koska se on antanut neuvoston asetuksen (ETY) N:o 804/68 5 c artiklassa tarkoitetun

* Oikeudenkäyntikieli: hollanti.

lisämaksun soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä annetun asetuksen (ETY) N:o 1546/88 muuttamisesta 20.4.1989 asetuksen (ETY) N:o 1033/89 (EYVL L 110, s. 27), jossa ei selkeästi ja täsmällisesti säädetä, että maidontuotanto on aloitettava uudelleen alkuperäiseltä SLOM-tilalta käsin,

EUROOPAN YHTEISÖJEN
ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIN (viides jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja M. Vilaras sekä tuomarit M. E. Martins Ribeiro (esittelevä tuomari) ja K. Jürimäe,

kirjaaja: hallintovirkamies J. Plingers,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 25.9.2007 pidetyssä istunnossa esitetyn,

on antanut seuraavan

tuomion

Asiaa koskevat oikeussäännöt

1 Maidon ja maitotuotteiden kaupan pitämisestä luopumista ja lypsykarjan tuotannon muuttamista koskevasta palkkiojärjestelmästä 17.5.1977 annetussa neuvoston

asetuksessa (ETY) N:o 1078/77 (EYVL L 131, s. 1) säädettiin kaupan pitämisestä luopumista tai tuotannon muuttamista koskevan palkkion maksamisesta tuottajille, jotka sitoutuivat olemaan pitämättä kaupan maitoa tai maitotuotteita viiden vuoden pituisena kaupan pitämisestä luopumisen ajanjaksona, sekä tuottajille, jotka sitoutuivat olemaan pitämättä kaupan maitoa tai maitotuotteita ja muuttamaan lypsykarjan tuotantonsa lihakarjan tuotannoksi neljän vuoden pituisena tuotannon muuttamisen ajanjaksona.

2 Maidontuottajia, jotka ovat antaneet sitoumuksen asetuksen N:o 1078/77 nojalla, kutsutaan yleisesti nimellä ”SLOM-tuottajat”, ja tämä viimeksi mainittu lyhenne tulee hollanninkielisestä ilmaisusta ”slachten en omschakelen” (teurastaa ja muuttaa tuotantoa), joka kuvaa tuottajien kaupan pitämisestä luopumista tai tuotannon muuttamista koskevaan järjestelmään kuuluvia velvoitteita.

3 Maito- ja maitotuotealan yhteisestä markkinajärjestelystä annetun asetuksen (ETY) N:o 804/68 muuttamisesta 31.3.1984 annetulla neuvoston asetuksella (ETY) N:o 856/84 (EYVL L 90, s. 10) ja asetuksen N:o 804/68 5 c artiklassa tarkoitetun maksun soveltamista maito- ja maitotuotealalla koskevista yleisistä säännöistä 31.3.1984 annetulla neuvoston asetuksella (ETY) N:o 857/84 (EYVL L 90, s. 13) otettiin 1.4.1984 käyttöön lisämaksu, jota kannettiin toimitetuista maitomääristä, jotka ylittivät viitemäärän, joka määritettiin kunkin ostajan osalta kullekin jäsenvaltiolle vahvistetun kokonaismäärän mukaisissa rajoissa. Lisämaksusta vapautettu viitemäärä vastasi jäsenvaltion valitseman menettelyn mukaisesti joko viitevuoden aikana tuottajan toimittaman tai saman ajanjakson kuluessa meijerin ostaman maidon tai maitoa vastaavaan tuotteen määrää; Alankomaiden kuningaskunnan osalta viitevuosi oli 1983.

4 Maito- ja maitotuotealan yhteisestä markkinajärjestelystä 27.6.1968 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 804/68 (EYVL L 148, s. 13) 5 c artiklassa tarkoitettua lisämaksua koskevista yksityiskohtaisista soveltamissäännöistä säädetään 16.5.1984 annetussa komission asetuksessa (ETY) N:o 1371/84 (EYVL L 132, s. 11). Tämä asetus on kumottu asetuksen N:o 804/68 5 c artiklassa tarkoitetun lisämaksun soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 3.6.1988 annetulla komission asetuksella (ETY) N:o 1546/88 (EYVL L 139, s. 12), jonka erityisenä tavoitteena on alalla sovellettavien säännösten uudelleenmuokkaaminen (asetuksen ensimmäinen perustelukappale).

5 Tuottajille, jotka asetuksen N:o 1078/77 nojalla antamansa sitoumuksen vuoksi eivät olleet toimittaneet maitoa asianomaisen jäsenvaltion käyttämän viitevuoden aikana, ei myönnetty viitemäärää.

6 Yhteisöjen tuomioistuin totesi 28.4.1988 asiassa 120/86, Mulder, antamassaan tuomiossa (Kok. 1988, s. 2321; jäljempänä asia Mulder I) ja asiassa 170/86, von Deetzen, antamassaan tuomiossa (Kok. 1988, s. 2355; jäljempänä asia Deetzen I), että asetus N:o 857/84, sellaisena kuin se on täydennettynä asetuksella N:o 1371/84, oli pätemätön siltä osin kuin siinä ei säädetty viitemäärän myöntämisestä tuottajille, jotka asetuksen N:o 1078/77 nojalla antamansa sitoumuksen vuoksi eivät olleet toimittaneet maitoa asianomaisen jäsenvaltion käyttämän viitevuoden aikana.

7 Edellä 6 kohdassa mainituissa asioissa Mulder I ja von Deetzen I annettujen tuomioiden johdosta neuvosto antoi 20.3.1989 asetuksen N:o 857/84 muuttamisesta asetuksen (ETY) N:o 764/89 (EYVL L 84, s. 2), joka tuli voimaan 29.3.1989 ja jolla tehtiin mahdolliseksi se, että näissä tuomioissa tarkoitettujen tuottajien ryhmälle voitiin myöntää erityinen viitemäärä, joka vastasi 60:tä prosenttia näiden tuottajien tuotannosta niiden 12 kuukauden aikana, jotka edelsivät asetuksen N:o 1078/77 mukaisen kaupan pitämisestä luopumista tai tuotannon muuttamista koskevan sitoumuksen antamista.

8 Asetuksen N:o 857/84, [*] sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella N:o 764/89, 3 a artiklan 1 kohdan a–d alakohdassa säädetään seuraavaa:

”Sellainen 12 artiklan [c alakohdan] kolmannessa alakohdassa tarkoitettu tuottaja

– –

saa väliaikaisesti hakemuksestaan erityisen viitemäärän, jos hakemus esitetään 29.3.1989 alkavan kolmen kuukauden ajanjakson kuluessa, edellyttäen, että hän

[*] – **Tässä ja jäljempänä tuomiossa esitetyt lainaukset asetuksesta N:o 857/84 ja asetuksesta N:o 764/89 on suomennettu yhteisöjen tuomioistuimessa**, koska EYVL:ssä ei ole julkaistu suomenkielistä tekstiä.

a) ei ole luopunut toiminnastaan – – asetuksen N:o 1078/77 2 artiklan 3 ja 4 kohdan nojalla tai luovuttanut koko maitotilaansa ennen kaupan pitämisestä luopumista tai tuotannon muuttamista koskevan ajanjakson päättymistä,

b) osoittaa hakemuksensa tueksi toimivaltaista viranomaista tyydyttävällä tavalla kykenevänsä tuottamaan koko haetun viitemäärän tilallaan,

c) sitoutuu myymään maitoa tai muita tuotteita suoraan kuluttajalle ja/tai toimittamaan maitoa ostajalle,

d) sitoutuu erityisen viitemäärän osalta olemaan hakematta lisämaksujärjestelmän voimassaoloaikana viitemäärien luopumisohjelman mukaisia etuuksia.”

9 Asetuksen N:o 857/84, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella N:o 764/89, 3 a artiklan 3 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jos tuottaja kykenee 29.3.1989 alkavassa kahden vuoden määräajassa osoittamaan toimivaltaista viranomaista tyydyttävällä tavalla, että hän on tosiasiallisesti aloittanut uudelleen suoramyynnin ja/tai toimitukset ja/tai ne ovat viimeisen 12 kuukauden aikana olleet vähintään 80 prosenttia väliaikaisesta viitemäärästä, hänelle myönnetään erityinen viitemäärä lopullisesti. Muussa tapauksessa väliaikaiset viitemäärät ohjataan täysimääräisesti takaisin yhteisön varantoihin – –.”

10 Asetuksen N:o 857/84, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella N:o 764/89, 12 artiklan c alakohdassa säädetään, että ”3 a artiklan soveltamista varten ’tuottajalla’ tarkoitetaan maataloustuottajaa, luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä tai luonnollisten henkilöiden taikka oikeushenkilöiden ryhmittymää, joiden tila sijaitsee yhteisön maantieteellisellä alueella”.

11 Asetuksen N:o 857/84 12 artiklan d alakohdassa täsmennetään seuraavaa:

”Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

d) ’tilalla’ yksittäisen tuottajan hoitamien tuotantoyksiköiden kokonaisuutta, jotka sijaitsevat yhteisön maantieteellisellä alueella.”

12 Asetuksen (ETY) N:o 1546/88, * sellaisena kuin se on muutettuna 20.4.1989 annetulla komission asetuksella (ETY) N:o 1033/89 (EYVL L 110, s. 27), 3 a artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Tuottaja jättää – – asetuksen (ETY) N:o 857/84 3 a artiklan 1 kohdassa tarkoitettua [erityistä viitemäärää] koskevan hakemuksen jäsenvaltion nimeämälle toimivaltaiselle viranomaiselle jäsenvaltion vahvistamien menettelytapojen mukaisesti, ja tuottajan on pystyttävä todistamaan, että hän hoitaa edelleen sitä samaa tilaa, jota hän hoiti silloin, kun hänen palkkiohakemuksensa hyväksyttiin komission asetuksen (ETY) N:o 1391/78 5 artiklan 2 kohdassa tarkoitetulla tavalla, tai osaa tästä tilasta.

Toimivaltainen viranomainen ilmoittaa vastaanottaneensa hakemuksen, varmistaa, että 1 kohdassa säädetyt edellytykset on täytetty, ja rekisteröi tuottajan kirjalliset sitoumukset.

Todisteet, joilla voidaan osoittaa, että tuottaja kykenee tuottamaan koko haetun viitemäärän, voivat olla erityisesti seuraavat:

– maidon suoramyynnit ja/tai toimitukset jo kaupan pitämisestä luopumista tai tuotannon muuttamista koskevan ajanjakson päättymisestä alkaen,

* – Tässä ja jäljempänä tuomiossa esitetyt lainaukset asetuksesta N:o 1546/88 ja asetuksesta N:o 1033/89 on suomennettu yhteisöjen tuomioistuimessa, koska EYVL:ssä ei ole julkaistu suomenkielistä tekstiä.

– – – asetuksen N:o 1391/78 1 artiklan 1 kohdan [b alakohdassa] tarkoitetun lypsykarjan pitäminen tilalla,

– tilan säilytetyt laiduntamisalueet ja/tai rehunviljelyalat, sellaisina kuin ne ovat toteutetussa viljelykierto- ja kylvösuunnitelmassa,

– – – asetuksen N:o 857/84 3 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitetut investoinnit.”

13 Tuottajia, jotka olivat antaneet sitoumuksen kaupan pitämisestä luopumisesta tai tuotannon muuttamisesta ja jotka saivat asetuksen N:o 764/89 nojalla ”erityiseksi” kutsutun viitemäärän, kutsutaan ”SLOM I -tuottajiksi”.

14 Asiassa C-189/89, Spagl, 11.12.1990 antamassaan tuomiossa yhteisöjen tuomioistuin katsoi asetuksen N:o 857/84, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella N:o 764/89, 3 a artiklan 1 kohdan ensimmäisen luetelmakohdan pätemättömäksi siltä osin kuin erityistä viitemäärää ei tämän säännöksen mukaan myönnetä tuottajille, joiden kaupan pitämisestä luopumisesta tai tuotannon muuttamisesta asetuksen N:o 1078/77 nojalla antama sitoumus oli päättynyt ennen 31.12.1983 tai tilanteen mukaan ennen 30.9.1983.

15 Edellä 14 kohdassa mainitussa asiassa Spagl annetun tuomion johdosta neuvosto antoi 13.6.1991 asetuksen N:o 857/84 muuttamista koskevan asetuksen (ETY) N:o 1639/91 (EYVL L 150, s. 35), jolla poistettiin yhteisöjen tuomioistuimen pätemättömäksi toteamat edellytykset ja joka näin mahdollisti erityisen viitemäärän myöntämisen näille tuottajille. Näitä tuottajia kutsutaan ”SLOM II -tuottajiksi”.

16 Yhteisöjen tuomioistuin totesi yhdistetyissä asioissa C-104/89 ja C-37/90, Mulder ym. vastaan neuvosto ja komissio, 19.5.1992 antamassaan välituomiossa (Kok. 1992, s. I-3061, Kok. Ep. XII, s. I-99; jäljempänä yhdistetyt asiat Mulder II) Euroopan

talousyhteisön olevan vastuussa vahingosta, joka oli aiheutunut tietyille maidontuottajille, jotka olivat antaneet asetuksen N:o 1078/77 mukaisen sitoumuksen ja jotka sittemmin eivät voineet pitää maitoa kaupan asetuksen N:o 857/84 soveltamisen takia. Yhteisöjen tuomioistuin kehotti asianosaisia saavuttamaan yksimielisyyden maksettavista määristä.

17 Yhteisöjen tuomioistuin ratkaisi edellä 16 kohdassa mainituissa yhdistetyissä asioissa Mulder II tarkoitettujen kantajien vaatimien korvausten suuruuden yhdistetyissä asioissa C-104/89 ja C-37/90, Mulder ym. vastaan neuvosto ja komissio, 27.1.2000 antamallaan tuomiolla (Kok. 2000, s. I-203).

Tosiseikat

18 Kantajina olevat Alfonsius Alferink ja 67 muuta maidontuottajaa Alankomaissa antoivat asetuksen N:o 1078/77 nojalla sitoumuksen maidon kaupan pitämisestä luopumisesta.

19 Kantajat esittivät asianomaisten säännösten nojalla Alankomaiden viranomaisille hakemuksen, jossa he pyysivät sellaisen erityisen viitemäärän myöntämistä, jonka perusteella he pystyisivät tuottamaan tietyn määrän maitoa, ilman että heiltä perittäisiin lisämaksua. Jotkut kantajat saivat väliaikaisen erityisen viitemäärän, kun taas toisille myönnettiin lopullinen erityinen viitemäärä.

20 Myönnettyään edellä mainitut erityiset viitemäärät Alankomaiden viranomaiset suorittivat tarkastuksia selvittääkseen, tuottavatko kantajat viitemäärät yhteisön säännöksissä määriteltyjen edellytysten mukaisesti. Todettuaan, että maidontuotantoa ei ollut aloitettu uudelleen alkuperäiseltä SLOM-tilalta tai tilan siitä samasta organisatorisesta ja taloudellisesta yksiköstä käsin, joka oli kysymyksessä kaupan pitämisestä luopumista koskevan sitoumuksen antamisaikaan, sen takia, että kantajat käyttävät maidontuotantoa varten kolmannelta vuokrattuja tuotannontekijöitä, Alankomaiden viranomaiset katsoivat, että yhteisön säännöksistä seuraavat lopullisen viitemäärän myöntämistä koskevat vaatimukset eivät täyttyneet. Ne kieltäytyivät

täten myöntämästä lopullista viitemäärää väliaikaisen viitemäärän saaneille kantajille ja peruivat lopullisen viitemäärän saaneiden kantajien viitemäärät.

21 Kantajat nostivat College van Beroep voor het bedrifslevenissä (taloudellisia hallinto-oikeudellisia riita-asioita käsittelevä tuomioistuin, Alankomaat) kanteen Alankomaiden maatalous-, luonnonsuojelu- ja kalastusministeriön (jäljempänä ministeriö) päätöksistä kieltäytyä myöntämästä heille lopullista viitemäärää tai perua heille myönnetyt määrät. Kantajat katsovat erityisesti, että toisin kuin ministeriö väittää, asian kannalta merkityksellisissä säännöksissä ei vaadita erityisen viitemäärän myöntämiseen, että maidontuotanto on aloitettava uudelleen alkuperäiseltä SLOM-tilalta tai tilan siitä samasta organisatorisesta ja taloudellisesta yksiköstä käsin, joka oli kysymyksessä kaupan pitämisestä luopumista koskevan sitoumuksen antamisaikaan. College van Beroep voor bedrijfsleven hylkäsi heidän kanteensa.

22 Yksi kantajista, G. J. Hulter, nosti Rechtbank te 's-Gravenhagenissa (Haagin alioikeus) vahingonkorvauskanteen sillä perusteella, ettei ministeriön päätöksessä eikä asian kannalta merkityksellisissä säännöksissä esitetä ainakaan riittävällä tavalla niitä edellytyksiä, joiden mukaisesti väliaikainen viitemäärä muutetaan lopulliseksi viitemääräksi, tai viitemäärän lopulliseksi määräämistä koskevista edellytyksistä ei ole annettu oikeata tietoa ajoissa. Kanne hylättiin 20.1.1999 annetulla tuomiolla.

23 Hulter valitti tästä päätöksestä Gerechtshof te 's-Gravenhageniin (Haagin valitustuomioistuin), joka pysytti 17.2.2000 antamallaan tuomiolla Rechtbank te 's-Gravenhagenin tuomion.

24 Hulter haki tähän päätökseen muutosta Hoge Raad der Nederlandenilta (ylimmän oikeusasteen tuomioistuin), joka hylkäsi muutoksenhaun 8.3.2002 antamallaan tuomiolla.

Oikeudenkäyntimenettely

25 Alferink ja 67 muuta kantajaa, joiden nimet on lueteltu liitteessä, nostivat tämän kanteen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjaamoon 19.6.1998 jättämällään kannekirjelmällä.

26 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa järjestettiin 30.9.1998 epävirallinen tapaaminen, johon osallistuivat asianosaisten edustajat ja asiamiehet. Tämän tapaamisen aikana asianosaisilla oli tilaisuus esittää huomautuksensa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen suorittamasta SLOM-tuottajia koskevien asioiden analyyttisestä luokittelusta.

27 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen neljännen jaoston puheenjohtaja lykkäsi 8.10.1998 antamallaan määräyksellä tässä asiassa käytävää oikeudenkäyntiä.

28 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa pidettiin 17.5.2000 toinen epävirallinen tapaaminen, johon asianosaisten edustajat osallistuivat.

29 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa pidettiin 17.1.2002 kolmas epävirallinen tapaaminen, johon asianosaisten edustajat osallistuivat. Tämän tapaamisen aikana päätettiin asianosaisten kanssa yhteisymmärryksessä, että tämän asian käsittelyä lykätään siihen asti kunnes Hoge Raad der Nederlanden antaa asiassa päätöksen.

30 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin määräsi ensimmäisen jaoston puheenjohtajan 30.3.2004 antamalla määräyksellä, että kysymyksessä oleva oikeudenkäynti aloitetaan uudestaan. Komissiolle annettiin määräaika vastineen jättämistä varten. Asianosaiset jättivät tämän jälkeen kantajan vastauksen ja vastaajan vastauksen.

31 Kun ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen jaostojen kokoonpanoa muutettiin uuden toimintavuoden alussa, esittelevä tuomari määrättiin viidenteen jaostoon, jonka käsiteltäväksi esillä oleva asia siirrettiin.

32 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin (viides jaosto) päätti esittelevän tuomarin kertomuksen perusteella aloittaa suullisen käsittelyn ilman edeltäviä asian selvittämistoimia.

33 Asianosaisten lausumat ja vastaukset ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen esittämiin kysymyksiin kuultiin 25.9.2007 pidetyssä istunnossa.

Asianosaisten vaatimukset

34 Kantajat vaativat, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

– velvoittaa yhteisön maksamaan heidän kannekirjelmänsä liitteessä mainitut määrät korvauksena asetuksen N:o 1546/88 3 a artiklan kelvottoman laatimisen takia heille aiheutuneesta vahingosta 23.2.1998 alkaen laskettavine ja koko määrän maksamiseen asti juoksevine vuotuisine 8 prosentin korkoineen

– velvoittaa yhteisön korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

35 Komissio vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

– hylkää kanteen

– velvoittaa kantajat korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Asetusta N:o 1546/88 koskeva lainvastaisuusväite

Asianosaisten lausumat

36 Kantajat ovat vedonneet suullisessa käsittelyssä perusteeseen, jonka mukaan asetus N:o 1546/88 on lainvastainen siitä syystä, että sillä luodaan syrjintätilanne SLOM-tuottajien ja muiden maidontuottajien välille ja loukataan luottamuksensuojan periaatetta.

37 Komissio katsoo, että kysymyksessä on uusi peruste, joka on jätettävä tämän vuoksi tutkimatta.

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

38 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 44 artiklan 1 kohdan c alakohdasta ja 48 artiklan 2 kohdasta ilmenee, että kannekirjelmässä on mainittava oikeudenkäynnin kohde ja sen on sisällettävä yhteenveto seikoista, joihin kanne perustuu, ja että asian käsittelyn kuluessa ei saa vedota uuteen perusteeseen, ellei se perustu käsittelyn aikana esille tulleisiin tosiseikkoihin tai oikeudellisiin seikkoihin. Peruste, jolla laajennetaan aikaisemmin – nimenomaisesti tai implisiittisesti – kannekirjelmässä esitettyä perustetta ja jolla on läheinen yhteys tähän perusteeseen, on kuitenkin otettava tutkittavaksi (asia C-104/97 P, Atlanta v. Euroopan yhteisö, tuomio 14.10.1999, Kok. 1999, s. I-6983, 29 kohta; asia C-430/00 P, Dürbeck v. komissio, määräys, 13.11.2001, Kok. 2001, s. I-8547, 17 kohta ja asia T-340/04, France Telecom v. komissio, tuomio 8.3.2007, Kok. 2007, s. II-573, 164 kohta).

39 Tässä tapauksessa on kuitenkin todettava, että asetuksen N:o 1546/88 lainvastaisuutta koskeva väite on uusi väite, joka ei perustu mihinkään käsittelyn aikana esille tulleisiin tosiseikkoihin tai oikeudelliseen seikkaan ja jota ei voida katsoa perusteeksi, jolla laajennetaan aikaisemmin – nimenomaisesti tai implisiittisesti – kannekirjelmässä esitettyä perustetta ja jolla on läheinen yhteys tähän perusteeseen (ks. vastaavasti asia T-40/01, Scan Office Design v. komissio, tuomio 28.11.2002, Kok. 2002, s. II-5043, 96 kohta). Sitä paitsi kantajat eivät ole millään tavoin selittäneet, miksi tähän lainvastaisuusväitteeseen voitiin vedota vasta istunnon aikana. Tästä syystä tämä peruste on jätettävä tutkimatta.

Vahingonkorvausvaatimus

Asianosaisten lausumat

40 Kantajat palauttavat mieliin, että heidän tilansa eivät olleet kaupan pitämisestä luopumista koskevan sitoumuksen hyväksymisen ja väliaikaisen erityisen viitemäärän myöntämisen välillä kuluneiden lukuisten vuosien takia enää sellaisessa kunnossa, että tila olisi soveltunut heidän aiemmin harjoittamansa lypsykarjatoiminnan uudelleenaloittamiseen, joten he olivat käyttäneet kolmannelta vuokrattuja tuotannontekijöitä, kuten navettaa tai lypsylaitteistoja. Kantajille myönnettyjä väliaikaisia viitemääriä ei ollut tästä syystä muunnettu lopullisiksi määriksi tai myönnetyt lopulliset viitemäärät oli peruttu.

41 He toteavat, että ministeriön, College van Beroep voor het bedrijfslevenin ja komission mukaan yhteisön oikeutta ja erityisesti asetuksen N:o 1546/88, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella N:o 1033/89, 3 a artiklaa on tulkittava siten, että lopullisen viitemäärän myöntämiseen vaaditaan, että väliaikainen viitemäärä on tuotettu samalta alkuperäiseltä SLOM-tilalta tai tilan siitä samasta organisatorisesta ja taloudellisesta yksiköstä käsin, joka oli kysymyksessä kaupan pitämisestä luopumista

koskevan sitoumuksen hyväksymisaikaan. Näin ollen viitemäärän myöntämisedellytykset eivät täyty, jos käytetyt tuotantovälineet on vuokrattu kolmannelta.

42 Komissio täsmensi 15.2.1995 päivätyllä kirjeellä vastauksena 13.10.1994 päivättyyn kantajien kirjeeseen, että College van Beroep voor het bedrijfslevenin päätös heijastaa sen mukaan aivan oikein yhteisön oikeuden, jonka mukaan maatilan, jolla erityiset viitemäärät on tuotettava, on oltava koko alkuperäinen SLOM-tila tai osa tästä tilasta siten, että siihen kuuluvat kaikki tilaan väliaikaisen viitemäärän myöntämiseen asti tulleet lisät. Komissio viittaa tältä osin yhteisöjen tuomioistuimen asiassa C-86/90, O'Brien, 3.12.1992 antamaan tuomioon (Kok. 1992, s. I-6251) ja erityisesti sen 16 ja 17 kohtaan, joista käy selvästi ilmi, että merkityksellisenä tilana pidetään viitemäärän myöntämisajankohtana olemassa ollutta tilaa ja että lopullisen viitemäärän myöntämisen edellytyksenä on, että tuottaja "hoitaa edelleen samaa tilaa, jota hän hoiti palkkiohakemuksensa hyväksymisen aikaan, tai osaa tästä tilasta" (17 kohta).

43 Komissio lisäsi samassa kirjeessä, että kantajien edustajan sille toimittamista tosiseikoista käy ilmi, että kantajien tilanne ei vastannut edellisessä kohdassa mainittua tilannetta, koska he joko omistivat alkuperäisen SLOM-tilan, mutta eivät käyttäneet sitä erityisen viitemäärän tuotantoon, tai tila, jolla viitemäärä tuotettiin, oli hankittu väliaikaisen erityisen viitemäärän myöntämisen jälkeen. Komissio täsmensi vielä, että erityisiä viitemääriä varten tapahtuvan tuotantovälineiden vuokrauksen osalta mahdollisesti esitettäviä seikkoja on tulkittava sen aiemmin esittämien sellaisten huomautusten valossa, jotka koskevat näiden tuotantovälineiden hankkimisajankohtaa ja niiden alkuperäiseen SLOM-tilaan lisäämisajankohtaa. Komissio huomautti vielä, että yhteisöjen tuomioistuimen asiassa C-341/89, Ballmann, 15.1.1991 antama tuomio (Kok. 1991, s. I-25) ei koske – toisin kuin komissioon yhteyttä ottaneet kantajat väittävät – SLOM-tuottajia.

44 Kantajat katsovat kuitenkin, että asetuksen N:o 1546/88, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella N:o 1033/89, 3 a artiklan 1 kohdasta käy ilmi, että väliaikaisen viitemäärän hakijan ei täydy enää omistaa koko alkuperäistä SLOM-tilaa. Koska riittää, että ainoastaan hyvin vähäistä osaa tästä tilasta käytetään edelleen, väliaikainen viitemäärä on pakko tuottaa muita tuotantovälineitä käyttäen. Kantajien mukaan näin

ollen riittää, että tuottaja omistaa vielä osan niistä tuotantoyksiköistä, joita hän hoiti kaupan pitämisestä luopumista koskevan sitoumuksen aikaan.

45 Lisäksi asetuksen N:o 1546/88, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella N:o 1033/89, 3 a artiklan muissa säännöksissä vahvistetaan, että myönnetty viitemäärä voitiin tuottaa suurelta osin sellaisia tuotantovälineitä käyttäen, jotka eivät kuuluneet alkuperäiseen SLOM-tilaan. Kantajat korostavat tältä osin, että todisteeksi siitä, että tuottaja kykenee tuottamaan koko haetun viitemäärän, sallitaan tilan säilytetyt laiduntamisalueet ja/tai rehunviljelyalat, sellaisina kuin ovat toteutetussa viljelykierto- ja kylvösuunnitelmassa. Edellä mainitussa 3 a artiklassa ei aseteta edellytystä, jonka mukaan kyseessä olisi oltava alkuperäiseen SLOM-tilaan kuuluvat laiduntamisalueet ja muut alueet. Sama periaate soveltuu 3 a artiklan viimeisessä luetelmakohdassa tarkoitettuihin investointeihin, jotka kohdistuvat yleensä SLOM-sopimuksen päättymisen jälkeiseen aikaan (eli ennen 1.10.1984 jätetyn kehityshankkeen yhteydessä toteutetut investoinnit).

46 Sitä paitsi asetuksessa N:o 1078/77 tai sen perusteella annetuissa täytäntöönpanoasetuksissa ei säädetä velvollisuudesta, jonka mukaan tila, jonka osalta SLOM-sitoumus oli hyväksytty, olisi säilytettävä samanlaisena. Jos lainsäätäjä olisi tarkoittanut, että tuotanto on aloitettava uudelleen alkuperäiseltä SLOM-tilalta tai kaupan pitämisestä luopumista koskevan sitoumuksen antamisaikaan kysymyksessä olleesta tilan samasta organisatorisesta ja taloudellisesta yksiköstä käsin, sen olisi pitänyt ilmoittaa tästä nimenomaisesti yhteisön säännöksissä.

47 Asetuksesta N:o 857/84, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella N:o 764/89, ja täytäntöönpanoasetuksesta N:o 1546/88, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella N:o 1033/89, seuraa täten, kun ne luetaan yhdessä, että tuottajan oli kyettävä tuottamaan haetut kiintiömäärät hoitamiaan tuotantoyksiköitä käyttäen, jolloin vähintään osan tähän tarkoitukseen käytetyistä tuotantoyksiköistä oli vastattava hänellä kaupan pitämisestä luopumista koskevan sitoumuksen antamisaikana olleita tuotantoyksiköitä. Toisin kuin komissio väittää, näissä asetuksissa ei säädetä, että tuotanto olisi aloitettava uudelleen alkuperäiseltä SLOM-tilalta tai organisatorisesti tai taloudellisesti katsottuna tilan siitä samasta tuotantoyksiköstä käsin, joka oli kyseessä kaupan pitämisestä luopumista koskevan sitoumuksen antamisaikaan.

48 Näin ollen antaessaan säännöksiä, joihin edellä mainittua rajoitusta ei ollut otettu nimenomaisella tavalla ja jotka ovat siten kelvottomia, moniselitteisiä ja epäselviä, komissio on syyllistynyt sellaiseen virheeseen, jonka perusteella sille syntyy vastuu vahingosta, sillä se on loukannut ennalta varautumisen periaatetta, jota on sovellettava myös säännösten valmistelumenettelyyn ja jonka mukaan vaaditaan, että säännökset ovat kelvollisia. Kantajat viittaavat tältä osin yhteisön lainsäädännön valmistelun laadusta 8.6.1993 annettuun neuvoston päätöslauselmaan (EYVL C 166, s. 1).

49 Kantajat esittävät siltä osin kuin kysymys on vahingon sekä virheen ja vahingon välisestä syy-yhteydestä, että kyse on komission syyksi luettavasta virheestä, josta on aiheutunut heille vahinkoa. He väittävät, että he täyttävät kaikki väliaikaisen viitemäärän myöntämisen edellytykset, eli että he kykenivät tuottamaan viitemäärän omalla tilallaan sellaisena kuin se oli hakemuksen jättämisaikaan. Alankomaiden viranomaisten kanta, joka on komission mukaan se, että kantajat eivät olleet aloittaneet maidontuotantoa uudelleen alkuperäiseltä SLOM-tilalta käsin tai että he eivät ole aloittaneet tuotantoa uudelleen itsenäisesti, omaan lukuunsa ja omalla riskillään, osoittaa ainoastaan, että kantajat eivät olleet yhteisön säännösten moniselitteisyyden takia aloittaneet tuotantoa kokonaan uudelleen alkuperäiseltä SLOM-tilaltaan käsin. Jos yhteisön säännökset olisivat olleet selkeämpiä, he olivat voineet valita tuotantoaan varten muita kuin nyt tilansa laajentamiseen käyttämiään tuotantovälineitä ja he olisivat valinneet siten toisen tavan tuottaa maitoa alkuperäiseltä SLOM-tilaltaan käsin.

50 Kantajat ovat H. J. ten Havea lukuun ottamatta vaatineet 23.2.1998 päivätyllä kirjeellään komissiota korvaamaan heille aiheutuneet vahingot; komissio kieltäytyi tästä 17.4.1998 päivätyssä kirjeessä. Kantajat ilmoittavat olevansa valmiita esittämään lisänäyttöä kantansa tueksi.

51 Komissio palauttaa aluksi mieleen ensinnäkin, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan yhteisölle syntyy sopimussuhteen ulkopuolinen vastuu ainoastaan silloin, jos kolme edellytystä täyttyy, eli jos toimielinten toiminta on ollut lainvastaista, jos vahinko on todella syntynyt ja jos lainvastaisen toiminnan ja aiheutuneeksi väitetyn vahingon välillä on syy-yhteys. Toiseksi kantajien esille tuoma vaatimus, jonka mukaan säännöksien on oltava kelvollisia, on välitön seuraus oikeusvarmuuden periaatteesta, jonka nojalla yhteisöjen tuomioistuin on todennut, että oikeussubjekteille velvoitteita asettavien säännösten on oltava selkeitä ja täsmällisiä, jotta nämä

voisivat tuntea yksiselitteisesti oikeutensa ja velvollisuutensa ja toimia sen mukaisesti (asia C-439/01, Cipra ja Kvasnicka, tuomio 16.1.2003, Kok. I-745, 49 kohta), ja että yhteisön oikeuden säännöksen tulkinnassa on otettava huomioon paitsi sen asiayhteys, myös sen sanamuoto ja sillä lainsäädännöllä tavoitellut päämäärät, jonka osa se on. Asetuksen N:o 1546/88, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella N:o 1033/89, 3 a artikla täyttää tämän kriteerin.

52 Komissio vahvistaa, että koska asetus N:o 1546/88, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella N:o 1033/89, on sen asetuksen N:o 857/84, sellaisena kuin se on muutettuna neuvostolta peräisin olevalla asetuksella N:o 764/89, säännösten nojalla antama soveltamisasetus, sitä on tulkittava yhdessä viimeksi mainitun asetuksen kanssa. Päävelvollisuus ilmenee neuvoston asetuksesta, ja soveltamisasetuksessa voidaan asettaa ainoastaan joitakin yksityiskohtaisempia kriteereitä tai edellytyksiä.

53 Palautettuaan mieliin asetuksen N:o 857/84, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella N:o 764/89, 3 a artiklan 1 kohdan b alakohdan ja 3 kohdan sisällön komissio katsoo, että näiden kahden säännöksen lukemisesta yhdessä seuraa, että lopullisen erityisen viitemäärän myöntäminen voi tapahtua ainoastaan, jos suoramyynti ja/tai toimitukset on tosiasiallisesti aloitettu uudestaan SLOM-tuottajan alkuperäiseltä tilalta käsin. Tästä syystä jokainen SLOM-tuottaja oli liittänyt erityistä viitemäärää koskevaan hakemukseensa selityksen, jonka mukaan hän ”kykeni tosiasiallisesti tuottamaan koko myönnetyn erityisen viitemäärän tilallaan”.

54 Komissio lausuu, että asetuksen N:o 1546/88, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella N:o 1033/89, 3 a artiklan 1 kohdassa viitataan nimenomaisesti asetuksen N:o 857/84, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella N:o 764/89, 3 a artiklan 1 kohtaan, ja säädetään sen kolmannessa alakohdassa, että ”todisteet, joilla voidaan osoittaa, että tuottaja kykenee tuottamaan koko haetun viitemäärän, voivat olla erityisesti seuraavat – –”. Tämä säännös, jota on tulkittava yhdessä asetuksen N:o 857/84, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella N:o 764/89, 3 a artiklan 1 kohdan kanssa, on osoitettu ensi sijassa kansallisille täytäntöönpanoviranomaisille, joiden on arvioitava, täyttääkö SLOM-tuottaja neuvoston asetuksessa asetetun edellytyksen, jonka mukaan hänen on kyettävä tuottamaan viitemäärä tilallaan. Komissio huomauttaa, että tämä säännös sisältää ei-tyhjentävän luettelon (”voivat”) niistä todisteista, jotka

kansalliset täytäntöönpanoviranomaiset voivat hyväksyä tämän edellytyksen osalta ja jotka on toimitettava ”jäsenvaltion vahvistamien menettelytapojen mukaisesti”.

55 Komissio lausuu, että asetuksessa N:o 1546/88, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella N:o 1033/89, säädetään selvästi, että SLOM-tuottajan on pystyttävä näyttämään, että hän kykenee tuottamaan tilallaan haetun viitemäärän, ja toteaa, että tämän edellytyksen arviointi kuuluu Alankomaiden viranomaisille ja että ne ovat tulkinneet sen tarkoittavan sitä, että tuotanto on aloitettava uudelleen alkuperäiseltä SLOM-tilalta tai tilan siitä samasta organisatorisesta ja taloudellisesta yksiköstä käsin, joka oli kysymyksessä kaupan pitämisestä luopumista koskevan sitoumuksen antamisaikaan, minkä tulkinnan College van Beroep voor het bedrijfsleven on vahvistanut. Kantajat eivät voi pitää komissiota vastuullisena tästä Alankomaiden viranomaisten tulkinnasta; sitä paitsi Alankomaiden viranomaiset eivät ole vihjanneet millään tavoin, että yhteisön säännökset olivat moniselitteisiä.

56 Komissio toteaa, että kantajat eivät ole vedonneet yhteenkään argumenttiin sen osoittamiseksi, että asetuksen N:o 857/84, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella N:o 764/89, 3 a artikla ei olisi selkeä ja täsmällinen ja että he eivät olisi voineet sen perusteella tuntea yksiselitteisesti oikeuksiaan ja velvollisuuksiaan ja toimia sen mukaisesti. Komissio katsoo oman asetuksensa osalta, että se on selkeä ja että siinä mainitaan täsmällisesti ne todisteet, jotka kansalliset viranomaiset voivat ottaa huomioon arvioidessaan, täyttääkö tuottaja neuvoston asetuksessa mainitun edellytyksen eli sen, että tuottajan on kyettävä tuottamaan tilallaan koko haettu viitemäärä. Komissio katsoo lisäksi vastauksessaan, että kantajat ovat itse myöntäneet (ks. edellä 47 kohta), että tuottajien on voitava tuottaa haetut kiintiömäärät hoitamiensa tuotantoyksiköiden välityksellä, ja että he olivat täsmentäneet, että heidän mukaansa osan tähän tarkoitukseen käytetyistä tuotantoyksiköistä on vastattava heidän käytössään kaupan pitämisestä luopumista koskevan sitoumuksen antamisaikaan olleita tuotantoyksiköitä. Tällaisessa tilanteessa asetuksen N:o 1546/88, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella N:o 1033/89, 3 a artikla, jonka tarkoituksena on ainoastaan panna asetuksen N:o 857/84, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella N:o 764/89, 3 a artikla täytäntöön, on – kuten myös viimeksi mainittu säännös – kantajien kannalta selkeä, ja sen sisältö on se, minkä komissio on sille antanut, joten kantajat eivät voi moittia komissiota siitä, että se olisi toiminut lainvastaisesti. Vahingonkorvauskanne on siten hylättävä.

57 Komissio toteaa vahingosta ja syy-yhteydestä, että vaikka kantajat katsovat, että he kaikki kykenivät tuottamaan viitemäärän tilallaan sellaisena kuin se oli viitemäärän

myöntämistä koskevan hakemuksen jättöpäivänä, heidän kannekirjelmänsä perusteella ei voida määritellä selvästi, pystyivätkö he tuottamaan tämän määrän alkuperäisellä SLOM-tilalla. Joka tapauksessa Alankomaiden viranomaiset olivat katsoneet, että he eivät olleet aloittaneet maidontuotantoa alkuperäiseltä SLOM-tilalta käsin tai että he eivät olleet aloittaneet sitä itsenäisesti sekä omaan lukuunsa ja omalla riskillään, minkä alankomaalaiset tuomioistuimet ovat sitä paitsi vahvistaneet. Koska kantajat eivät täytä neuvoston asetuksessa asetettuja edellytyksiä, he eivät voi väittää, että aiheutuneen vahingon ja virheelliseksi väitetyn komission asetuksen välillä olisi syy-yhteys.

58 Komissio katsoo vielä vahingon laajuudesta, että kannekirjelmään ei sisälly riittävästi tietoja, joiden perusteella se voisi määritellä kantansa. Kantajat eivät ole täsmentäneet riittävästi, missä määrin ne kykenivät tuottamaan osoitetun viitemäärän alkuperäisellä SLOM-tilalla. Komissio pidättää itselleen oikeuden palata uudelleen vahingon luonteeseen ja määrään oikeudenkäynnin aikana.

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

59 Vakiintuneesta oikeuskäytännöstä ilmenee, että EY:n perustamissopimuksen 215 artiklan toisen kohdan mukaan (josta on tullut EY 288 artiklan toinen kohta) yhteisö on sopimussuhteen ulkopuolisessa vastuussa ainoastaan, jos seuraavat edellytykset täyttyvät: toimielinten moitittu toiminta on lainvastaista, vahinko on todella syntynyt ja kyseisen toiminnan ja väitetyn vahingon välillä on syy-yhteys (asia 26/81, Oleifici Mediterranei v. ETY, tuomio 29.9.1982, Kok. 1982, s. 3057, 16 kohta; ks. asia T-87/94, Blom ym. v. neuvosto ja komissio, tuomio 30.5.2006, Kok. 2006, s. II-1385, 102 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

60 Sitä paitsi vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan kantajan on esitettävä näyttö yhteisöjen tuomioistuimelle siitä, että toimielinten moitittu toiminta on lainvastaista, että aiheutunut vahinko on todella syntynyt ja että kyseisen toiminnan ja aiheutuneen

vahingon välillä on syy-yhteys (asia 26/74, Roquette Frères v. komissio, tuomio 21.5.1976, Kok. 1976, s. 677, 22–24 kohta ja asia T-271/04, Citymo v. komissio, tuomio 8.5.2007, Kok. 2007, s. II-1375, 159 kohta).

61 Jos yksi näistä kumulatiivisista edellytyksistä jää täyttymättä, kanne on kokonaisuudessaan hylättävä, eikä ole tarpeen tutkia vastuun syntymisen muita edellytyksiä (asia C-146/91, KYDEP v. neuvosto ja komissio, tuomio 15.9.1994, Kok. 1994, s. I-4199, 19 ja 81 kohta ja asia T-170/00, Förde-Reederei v. neuvosto ja komissio, tuomio 20.2.2002, Kok. 2002, s. II-515, 37 kohta).

62 Näistä edellytyksistä ensimmäisen osalta, jota on tutkittava ensimmäiseksi, on todettava, että oikeuskäytännössä edellytetään, että asiassa osoitetaan rikotun riittävän ilmeisellä tavalla oikeussääntöä, jonka tarkoituksena on antaa oikeuksia yksityisille (asia C-352/98 P, Bergaderm ja Goupil v. komissio, tuomio 4.7.2000, Kok. 2000, s. I-5291, 42 kohta). Mitä sitten tulee edellytykseen, jonka mukaan rikkomisen on oltava riittävän ilmeistä, ratkaiseva peruste, jonka nojalla edellytyksen voidaan katsoa täyttyvän, on se, että kyseinen yhteisön toimielin on ylittänyt selvästi ja vakavalla tavalla sen harkintavallalle asetetut rajat. Jos tällä toimielimellä on harkintavaltaa vain hyvin vähän tai ei ollenkaan, jo pelkkä yhteisön oikeuden rikkominen voidaan katsoa riittävän ilmeiseksi rikkomiseksi (asia C-312/00 P, komissio v. Camar ja Tico, tuomio 10.12.2002, Kok. 2002, s. I-11355, 54 kohta ja yhdistetyt asiat T-198/95, T-171/96, T-230/97, T-174/98 ja T-225/99, Comafrica ja Dole Fresh Fruit Europe v. komissio, tuomio 12.7.2001, Kok. 2001, s. II-1975, 134 kohta).

63 Kantajat väittävät nyt esillä olevassa asiassa, että komissio on toiminut lainvastaisesti siten, että se on loukannut ennalta varautumisen periaatetta. Vaikkakin kantajat väittävät, että yhteisön vahingonkorvausvastuu syntyy sillä perusteella, että komissio on loukannut ennalta varautumisen periaatetta, he viittaavat itse asiassa oikeusvarmuuden periaatteeseen, sillä he moittivat komissiota siitä, että tämä ei ole vahvistanut kysymyksessä olevissa säännöksissä selkeästi ja täsmällisesti erityisen viitemäärän myöntämisen osalta sovellettavia edellytyksiä.

64 Aivan aluksi on todettava, että kuten luottamuksensuojan periaate on oikeussääntö, jolla annetaan oikeuksia yksityiselle ja jonka rikkominen voi synnyttää yhteisön sopimussuhteen ulkopuolisen vastuun (asia T-43/98, Emesa Sugar v. neuvosto, tuomio 6.12.2001, Kok. 2001, s. II-3519, 64 kohta; ks. myös edellä 16 kohdassa mainitut yhdistetyt asiat Mulder II, tuomion 15 kohta), myös oikeusvarmuuden periaate on oikeussääntö, jolla annetaan oikeuksia yksityisille.

65 On syytä muistuttaa tältä osin siitä, että sekä yhteisöjen tuomioistuin että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ovat jo todenneet, että oikeusvarmuuden periaate on yhteisön oikeuden perusperiaate, joka edellyttää erityisesti, että säännökset ovat selkeitä ja täsmällisiä, jotta oikeussubjektit voivat tuntea yksiselitteisesti oikeutensa ja velvollisuutensa ja toimia sen mukaisesti (ks. asia 169/80, Gondrand Frères ja Garancini, tuomio 9.7.1981, Kok. 1981, s. 1931, 17 kohta; asia C-143/93, Van Es Douane Agenten, tuomio 13.2.1996, Kok. 1996, s. I-431, 27 kohta; asia C-177/96, Banque Indosuez ym., tuomio 16.10.1997, Kok. 1997, s. I-5659, 27 kohta; asia C-110/03, Belgia v. komissio, tuomio 14.4.2005, Kok. 2005, s. I-2801, 30 kohta; asia C-158/06, ROM-projecten, tuomio 21.6.2007, Kok. 2007, s. I-5103, 25 kohta; asia T-81/95, Interhotel v. komissio, tuomio 14.7.1997, Kok. 1997, s. II-1265, 61 kohta ja yhdistetyt asiat T-141/99, T-142/99, T-150/99 ja T-151/99, Vela ja Tecnagrind v. komissio, tuomio 7.11.2002, Kok. 2002, s. II-4547, 391 kohta).

66 Tätä oikeusvarmuuden vaatimusta on noudatettava erityisen tarkasti silloin, kun on kyse säännöksistä, joihin voi liittyä taloudellisia seuraamuksia (edellä 65 kohdassa mainittu asia ROM-projecten, tuomion 26 kohta).

67 Tässä on siten määriteltävä, oliko asetuksen N:o 1546/88, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella N:o 1033/89, 3 a artikla laadittu selkeästi erityisen viitemäärän myöntämiseen sovellettavien edellytysten osalta.

68 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan yhteisön oikeuden säännöksen tulkitsemiseksi on otettava huomioon samalla kertaa säännöksen sanamuoto, asiayhteys ja päämäärät (asia C-84/95, Bosphorus, tuomio 30.7.1996, Kok. 1996, s. I-3953, 11 kohta ja edellä 65 kohdassa mainittu asia Banque Indosuez ym., tuomion 18 kohta).

69 Tästä näkökulmasta on todettava, että koska asetus N:o 1546/88, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella N:o 1033/89, on – kuten komissio on aivan oikein korostanut – soveltamisasetus sen takia, että sillä pannaan asetus N:o 857/84 täytäntöön, sitä on tulkittava viimeksi mainitun asetuksen (asia C-275/05, Kibler, tuomio 26.10.2006, Kok. 2006, s. I-10569, 20 kohta; ks. myös vastaavasti asia C-44/89, von Deetzen, tuomio 22.10.1991, Kok. 1991, s. I-5119, 14 kohta), jonka pätevyyttä ei ole sitä paitsi asetettu kyseenalaiseksi nyt vireillä olevassa asiassa, mukaisesti.

70 Tältä osin on ensimmäiseksi todettava, että asetuksen N:o 857/84, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella N:o 764/89, 3 a artiklan 1 kohdassa säädetään, että tuottajat, joiden kaupan pitämisestä luopumisesta tai tuotannon muuttamisesta asetuksen N:o 1078/77 nojalla antama sitoumus päättyy 31.12.1983 jälkeen tai tilanteesta riippuen 30.9.1983 jälkeen, saavat väliaikaisesti erityisen viitemäärän tietyin kyseisessä säännöksessä säädetyin edellytyksin. Erityisesti tämän asetuksen 3 a artiklan 1 kohdan a alakohdassa säädetään, että väliaikaisen erityisen viitemäärän myöntämisen edellytyksenä on, että asianomainen henkilö ei ole luopunut toiminnastaan tai luovuttanut koko maitotilaansa ennen kaupan pitämisestä luopumista tai tuotannon muuttamista koskevan ajanjakson päättymistä (asia C-98/91, Herbrink, tuomio 27.1.1994, Kok. 1994, s. I-223, 11 kohta).

71 Toiseksi asetuksen N:o 857/84, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella N:o 764/89, 3 a artiklan 1 kohdan b alakohdassa esitetään täsmällisesti väliaikaisen viitemäärän myöntämistä koskevana edellytyksenä, että tuottajan on osoitettava hakemuksensa tueksi, että hän kykenee tuottamaan koko haetun viitemäärän tilallaan.

72 Kolmanneksi on palautettava mieliin, että edellä 6 kohdassa mainituissa asioissa Mulder I ja von Deetzen I annettujen tuomioiden johdosta asetuksella N:o 764/89 asetukseen N:o 857/84 otettu 3 a artiklan erityisiä viitemääriä koskeva säännöstö, jonka tarkoituksena on taata erityinen viitemäärä sellaisille tuottajille, jotka eivät ole asetuksen N:o 1078/77 nojalla antamansa sitoumuksen täyttämisen takia toimittaneet maitoa viitevuoden aikana, perustuu yleiseen oikeusperiaatteeseen, jonka mukaan koko viitemäärä liittyy siihen maa-alaan, jota varten se oli myönnetty (edellä 70 kohdassa mainittu asia Herbrink, tuomion 12 kohta).

73 Asetuksesta N:o 857/84, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella N:o 764/89, seuraa täten, että kaupan pitämisestä luopumisesta sitoumuksen antaneen tuottajan on erityisen viitemäärän saadakseen omistettava edelleen koko alkuperäinen SLOM-tilansa tai osa siitä ja osoitettava, että hän kykenee tuottamaan kyseisen määrän tilallaan.

74 Tässä on todettava, että asetuksella N:o 1546/88, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella N:o 1033/89, ei mitenkään poiketa asetuksella N:o 857/84, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella N:o 764/89, käyttöönotetusta järjestelmästä.

75 Nimittäin asetuksen N:o 1546/88, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella N:o 1033/89, 3 a artiklassa ainoastaan sovelletaan asetuksen N:o 857/84, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella N:o 764/89, säännöksiä erityisen viitemäärän myöntämiseen siten, että siinä muistutetaan, että tuottajan on todistettava jäsenvaltion nimeämille toimivaltaisille viranomaisille hoitavansa edelleen samaa tilaa, jota hän hoiti tukihakemuksensa hyväksymisen aikaan, tai osaa tästä tilasta. Tässä säännöksessä yksilöidään vielä ei-tyhjentävällä tavalla todisteet, joilla voidaan osoittaa, että tuottaja kykenee tuottamaan koko haetun viitemäärän, ja näitä ovat erityisesti maidon suoramyynti tai maidon toimitukset jo kaupan pitämisestä luopumista tai tuotannon muuttamista koskevan ajanjakson päättymisestä alkaen, tilalla pidetty lypsykarja, tilan säilytetyt laiduntamisalueet tai rehunviljelyalat, sellaisina kuin ovat toteutetussa viljelykierto- ja kylvösuunnitelmassa, ja ilman kehittämissuunnitelmaa toteutetut investoinnit.

76 Siten koska asetuksen N:o 1546/88, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella N:o 1033/89, 3 a artiklan 1 kohdan kolmannen alakohdan kolmannessa luetelmakohdassa säädetään, että todisteet, joilla voidaan osoittaa, että tuottaja kykenee tuottamaan koko haetun viitemäärän, voivat olla ”tilan” säilytetyt laiduntamisalueet ja/tai rehunviljelyalat, tämä ilmaus voidaan ymmärtää ainoastaan siten, että sillä viitataan tuottajan hoitamaan sellaiseen tilaan, joka muodostuu kokonaisuudessaan tai osaksi samasta tilasta, jota hän hoiti palkkiohakemuksensa hyväksymisen aikaan. Sitä ei voida siten tulkita siten, että edellä mainitut alat tai alueet voisivat kuulua muuhun kuin tuottajan hoitamaan tilaan.

77 Tämä sama tulkinta on tehtävä asetuksen N:o 1546/88, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella N:o 1033/89, 3 a artiklan 1 kohdan kolmannen alakohdan toisen luetelmakohdan osalta, jossa vaaditaan, että lypsykarjaa, joka on myös todiste, jolla voidaan osoittaa, että tuottaja kykenee tuottamaan koko haetun erityisen viitemäärän, on pidettävä ”tilalla” ja että tämä ilmaisu voidaan myös ymmärtää ainoastaan siten, että sillä viitataan tuottajan hoitamaan sellaiseen tilaan, joka muodostuu kokonaisuudessaan tai osaksi samasta tilasta, jota hän hoiti palkkiohakemuksensa hyväksymisen aikaan. Tämän säännöksen päämääränä on siten juuri välttää se, että tuottaja tuottaisi erityisen viitemäärän muulla tilalla pidetyillä eläimillä kuin sillä, jota hän hoitaa.

78 Sama pätee asetuksen N:o 1546/88, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella N:o 1033/89, 3 a artiklan 1 kohdan kolmannen alakohdan neljännessä luetelmakohdassa tarkoitettuihin investointeihin, joiden on edellä 76 ja 77 kohdassa mainituista syistä liityttävä kyseisen tuottajan hoitamaan tilaan eikä niitä voida täten irrottaa siitä.

79 Tämän osalta on palautettava mieliin, että yhteisöjen tuomioistuin on jo todennut tilan sellaisen siirtymisen johdosta, jonka syynä on tilasta luopuminen tai tilan palautuminen vuokrasuhteen päättymisen jälkeen, että koko viitemääräjärjestelmälle on tunnusomaista periaate, jonka mukaan viitemäärä siirretään sen maa-alan mukana, jota varten se on myönnetty, ja sillä, että asetuksen N:o 1546/88, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella N:o 1033/89, 3 a artiklan 1 kohdassa vahvistetaan asetuksen N:o 857/84 3 a artiklan 1 kohdassa asetettu edellytys vaatimalla, että tuottaja hoitaa edelleen koko tilaa tai osaa siitä, varmistetaan, että tätä periaatetta sovelletaan myös erityisiin viitemääriin (edellä 70 kohdassa mainittu asia Herbrink, tuomion 13 kohta).

80 Asetuksen N:o 1033/89 kolmannessa perustelukappaleessa todetaan siten, että ”[erityistä viitemäärää koskevan hakemuksen] voi esittää ainoastaan sellainen tuottaja, joka hoitaa edelleen vähintäänkin osaksi niitä samoja tuotantoyksiköitä, joita hän hoiti kaupan pitämisestä luopumisesta tai tuotannon muuttamisesta myönnettävän palkkion hakemisen aikaan” ja että ”siinä tapauksessa, että tuottajalla ei ole enää tätä samaa tilaa, hän on tuonut palkkiojärjestelmän tarkoituksessa julki aikomuksensa lopettaa maidontuotanto”.

81 Lisäksi kun tuottajan on erityisen viitemäärän saadakseen hoidettava edelleen samaa tilaa, jota hän hoiti hänen palkkiohakemuksensa hyväksymisen aikaan, tai osaa tästä tilasta, asetuksen N:o 857/84 12 artiklan d alakohdassa tarkoitettu tila muodostuu ”yksittäisen tuottajan hoitamien tuotantoyksiköiden kokonaisuudesta, jotka sijaitsevat yhteisön maantieteellisellä alueella”.

82 Asetuksen N:o 857/84, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella N:o 764/89, 12 artiklan c ja d alakohdassa olevista käsitteen ”tuottaja” ja siis myös käsitteen ”tila” määritelmistä käy ilmi, että tuottajalla tarkoitetaan vain maataloustuottajaa, joka hoitaa maidontuotantoa varten tuotantoyksiköiden kokonaisuutta omalla vastuullaan (asia C-236/90, Maier, tuomio 9.7.1992, Kok. 1992, s. I-4483, 11 kohta ja asia C-463/93, St. Martinus Elten, Kok. 1997, s. I-255, 17 kohta).

83 Näin ollen asetuksen N:o 857/84, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella N:o 764/89, 3 a artiklan 1 kohdan ja asetuksen N:o 1546/88, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella N:o 1033/89, 3 a artiklan 1 kohdan säännöksistä, kun niitä luetaan yhdessä, ilmenee selvästi, että väliaikaisen erityisen viitemäärän myöntämisen edellytyksenä on, että asianomainen tuottaja todistaa hoitavansa edelleen samaa tilaa, jota hän hoiti palkkiohakemuksensa hyväksymisen aikaan, tai osaa tästä tilasta, eli sitä tilaa, joka oli hänen kaupan pitämisestä luopumisesta tai tuotannon muuttamisesta antamansa sitoumuksen kohteena (edellä 42 kohdassa mainittu asia O’Brien, tuomion 12 kohta; ks. myös vastaavasti edellä 70 kohdassa mainittu asia Herbrink, tuomion 12 ja 13 kohta; asia C-164/01 P, Berg v. neuvosto ja komissio, tuomio 28.10.2004, Kok. 2004, s. I-10225, 71 kohta ja asia T-373/94, Werners v. neuvosto ja komissio, tuomio 12.12.2006, Kok. 2006, s. II-4631, 81 kohta), ja että hän osoittaa, että hän kykenee tuottamaan koko haetun viitemäärän tällä tilalla.

84 Edellä 42 kohdassa mainitussa asiassa O’Brien annetun tuomion 17 kohdassa todetaan, että asetuksen N:o 857/84, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella N:o 764/89, 3 a artiklan 3 kohtaa on erityisen viitemäärän myöntämisen suhteen tulkittava siten, että voidaan ottaa huomioon myös sen ajanjakson päättymispäivän, jonka osalta kaupan pitämisestä oli luovuttu tai tuotantoa oli muutettu, ja väliaikaisesti myönnetyn erityisen viitemäärän myöntämispäivän välillä kyseiseen tilaan lisätyistä tuotantoyksiköistä peräisin olevan maidon myynti tai toimitukset edellyttäen, että

asianomainen henkilö hoitaa edelleen samaa tilaa, jota hän hoiti palkkiohakemuksensa hyväksymisen aikaan, tai osaa tästä tilasta.

85 Kaikista edellä olevista seikoista seuraa, että asetuksen N:o 1546/88, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella N:o 1033/89, 3 a artiklan 1 kohdassa säädetään, kun sitä luetaan yhdessä asetuksen N:o 857/84, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella N:o 764/89, 3 a artiklan 1 kohdan valossa, että maidontuotannon on tapahduttava alkuperäiseltä SLOM-tilalta käsin (edellä 83 kohdassa mainittu asia Werners v. neuvosto ja komissio, tuomion 81 kohta; ks. myös vastaavasti edellä 42 kohdassa mainittu asia O'Brien, tuomion 11 ja 12 kohta; edellä 70 kohdassa mainittu asia Herbrink, tuomion 12 ja 13 kohta ja edellä 83 kohdassa mainittu asia Berg v. neuvosto ja komissio, tuomion 71 kohta) ja että tämä tila voi käsittää mahdollisesti myös sellaiset tuotantoyksiköt, joita tuottajat hoitivat omalla vastuullaan erityisen viitemäärän myöntämisen aikaan, ja näiden yksiköiden on käsitettävä koko alkuperäinen SLOM-tila tai osa siitä.

86 Tämä tulkinta on järjestelmän perusajatuksen mukainen. Nimittäin ensinnäkin tulkinnassa otetaan huomioon se, että erityistä viitemäärää ei ole syytä myöntää sellaiselle tuottajalle, jolla ei ole enää alkuperäistä SLOM-tilaa, sillä hän on ilmaissut tällä tavoin aikomuksensa olla enää myymättä maitoa, sillä muutoin erityisen viitemäärän myöntäminen ei olisi enää seuraus järjestelmän käyttöönotosta. Tällaisella tulkinnalla otetaan lisäksi huomioon se, että koska viitemäärät liittyvät niihin maaaloihin, joita varten ne on myönnetty, niiden tuotannon on tapahduttava näiltä maa-alueilta käsin. Tulkinnalla otetaan siten vielä huomioon julkisasiamies Jacobsin edellä 42 kohdassa mainitussa asiassa O'Brien antamassa ratkaisuehdotuksessa (Kok. 1992, s. I-6266) esittämät seikat, joiden mukaan tuottajien tiloille aiheutui varmasti muutoksia sen ajanjakson aikana, jona maidontuotantoa ei saanut olla, ja että yhteisöjen tuomioistuin on vahvistanut tämän katsomalla, että tämän osalta oli otettava huomioon myös sen ajanjakson päättymispäivän, jonka osalta kaupan pitämisestä oli luovuttu, ja väliaikaisesti myönnetyn erityisen viitemäärän myöntämispäivän välillä kyseiseen tilaan lisätyistä tuotantoyksiköistä peräisin olevan maidon myynti tai toimitukset, koska asianomainen henkilö hoiti edelleen samaa tilaa, jota hän hoiti palkkiohakemuksensa hyväksymisen aikaan, tai osaa tästä tilasta.

87 Näin ollen on todettava, että kantajien kirjelmissään esittämä argumentointi ei näytä horjuttavan kysymyksessä oleville säännöksille edellä 70–86 kohdassa annettua merkitystä ja että he kyseenalaistavat näiden yhteisön säännösten osalta

esittämässään kritiikissä pikemminkin erityisesti sen tavan, jolla kansalliset tuomioistuimet ovat tulkinneet näitä yhteisön säännöksiä, ja sen, miten niitä on sovellettu yksittäistapauksessa.

88 Nimittäin kuten edellä olevista 44 ja 47 kohdasta ilmenee, kantajat katsovat, että asetuksen N:o 1546/88, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella N:o 1033/89, 3 a artiklasta seuraa, että väliaikaisen viitemäärän hakijan ei täytynyt enää omistaa koko alkuperäistä SLOM-tilaa. Heidän mukaansa erityiset viitemäärät on tuotettava heidän hoitamiensa tuotantoyksiköiden välityksellä, jolloin osan niistä on vastattava heidän käytössään kaupan pitämisestä luopumista koskevan sitoumuksen antamisaikana olleita tuotantoyksiköitä.

89 Kaikista edellä olevista seikoista seuraa, että komissio ei ole loukannut oikeusvarmuuden periaatetta, joten kanne on hylättävä.

90 Toissijaisesti on todettava, että jopa olettaen, että tätä koskevat yhteisön säännökset olisivat tietyllä tavalla moniselitteisiä tai epätäsmällisiä niiden edellytysten osalta, joiden mukaisesti myönnetyt erityiset viitemäärät on tuotettava lopullisten viitemäärien myöntämistä silmällä pitäen, on palautettava mieliin, että yhteisön vastuun syntyminen edellyttää, että asiassa on rikottu riittävän ilmeisellä tavalla sellaista oikeussääntöä, jonka tarkoituksena on antaa oikeuksia yksityisille, edellä 62 kohdassa todetuin tarkennuksin.

91 Yhteisöjen tuomioistuimen sopimussuhteen ulkopuolista yhteisön vastuuta koskevaa oikeuskäytäntöä on kehitetty ottaen huomioon toimielinten laaja harkintavalta yhteisön politiikan täytäntöönpanossa erityisesti niiden lainsäädäntötoimien osalta, joihin liittyy talouspoliittisia valintoja (yhdistetyt asiat C-46/93 ja C-48/93, Brasserie du pêcheur ja Factortame, tuomio 5.3.1996, Kok. 1996, s. I-1029, 44 kohta).

92 Lainsäädäntötoimia koskevan yhteisön vastuun suppea tulkinta selittyy toisaalta sillä, että vaikka tuomioistuimet valvovat säädösten laillisuutta, lainsäädäntötoiminta ei saa estyä odotettavissa olevien vahingonkorvauskanteiden vuoksi aina silloin, kun yhteisön on yleisen edun vuoksi ryhdyttävä lainsäädäntötoimiin, jotka saattavat loukata yksityisten etuja, ja toisaalta sillä, että kun lainsäädäntötoimeen liittyy laaja harkintavalta, joka on välttämätön yhteisön politiikan toteuttamiseksi, yhteisö voi olla vastuussa ainoastaan silloin, jos asianomainen toimielin on ylittänyt ilmeisellä ja vakavalla tavalla sen toimivallan käytölle asetetut rajat (yhdistetyt asiat 83/76, 94/76, 4/77, 15/77 ja 40/77, HNL ym. v. neuvosto ja komissio, tuomio 25.5.1978, Kok. 1978, s. 1209, Kok. Ep. IV, s. 119, 5 ja 6 kohta ja edellä 91 kohdassa mainitut yhdistetyt asiat Brasserie du pêcheur ja Factortame, tuomion 45 kohta).

93 Yhteisöjen tuomioistuin on sitä paitsi täsmentänyt tämän osalta, että sen sopimussuhteen ulkopuolista yhteisön vastuuta koskevassa oikeuskäytännössä otetaan muun muassa huomioon säänneltävien tilanteiden monitahoisuus, lainsäädännön soveltamis- tai tulkintavaikeudet ja erityisesti riidanalaisen säädöksen antaneen toimielimen harkintavalta (ks. edellä 91 kohdassa mainitut yhdistetyt asiat Brasserie du pêcheur ja Factortame, tuomion 43 kohta; edellä 62 kohdassa mainittu asia Bergaderm ja Goupil v. komissio, tuomion 40 kohta ja edellä 62 kohdassa mainittu asia komissio v. Camar ja Tico, tuomion 52 kohta).

94 Tässä asiassa toimielimellä on vain hyvin vähän harkintavaltaa, koska – kuten edellä 69 kohdassa on todettu – asetus N:o 1546/88, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella N:o 1033/89, on soveltamisasetus, jolla ainoastaan pannaan asetus N:o 857/84 täytäntöön.

95 Kuitenkin edellä 69–78 kohdassa on jo todettu, että komissio ainoastaan sovelsi asetuksen N:o 857/84, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella N:o 764/89, säännöksiä näissä asetuksissa esitettyjen säännösten mukaisesti, joten sen ei voida katsoa olevan vastuussa mahdollisesta yhteisön oikeuden rikkomisesta.

96 Näin ollen sitä, että asetus N:o 1546/88, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella N:o 1033/89, on mahdollisesti epätarkka, tai että se ei ole selvä, ei voida lukea komission syyksi, sillä se on ainoastaan noudattanut asetusta N:o 857/84, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella N:o 764/89.

97 Asetuksen N:o 857/84, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella N:o 764/89, osalta on riittävää todeta, että kantajat eivät ole tämän kanteen yhteydessä kyseenalaistaneet tämän asetuksen pätevyyttä sillä perusteella, että sillä loukattaisiin oikeusvarmuuden periaatetta.

98 Koska kantajat eivät ole näyttäneet toteen, että komission toiminta olisi ollut heidän väitteensä mukaisesti lainvastaista, ei ole syytä tutkia sitä, täyttyvätkö muut vastuun edellytykset.

99 Kaikesta edellä olevasta seuraa, että kanne on hylättävä.

Oikeudenkäyntikulut

100 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 87 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska kantajat ovat hävinneet asian, heidät on velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut komission vaatimusten mukaisesti.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIN (viides jaosto)

on ratkaissut asian seuraavasti:

1) Kanne hylätään.

2) Alfonsius Alferink ja liitteessä luetellut 67 muuta kantajaa velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Vilaras Martins Ribeiro Jürimäe

Julistettiin Luxemburgissa 26 päivänä kesäkuuta 2008.

E. Coulon M. Vilaras

kirjaaja jaoston puheenjohtaja

LIITE

G. Vloedgravenin perilliset,

W. L. A. van der Arend, kotipaikka Harmelen (Alankomaat),

H. W. Bakker, kotipaikka Middelstum (Alankomaat),

B. M. J. B. Beusmans, kotipaikka Noorbeek (Alankomaat),

P. J. M. Biermans, kotipaikka Herkenbosch (Alankomaat),

J. A. A. de Bont, kotipaikka Rutten (Alankomaat),

H. Boskma, kotipaikka Zwaagwesteinde (Alankomaat),

B. A. Bouma, kotipaikka Berlikum (Alankomaat),

E. A. M. Bouma, kotipaikka Rutten,

J. A. Bouma, kotipaikka Ried (Alankomaat),

H. Buwalda, kotipaikka Franeker (Alankomaat),

M. V. van Diederen, kotipaikka Doenrade (Alankomaat),

R. Dusselaar, kotipaikka Wier (Alankomaat),

J. van Duynhoven, kotipaikka Rijkevoort (Alankomaat),

H. J. Frederiks, kotipaikka Laag Keppel (Alankomaat),

G. J. M. Frieling, kotipaikka Deurningen (Alankomaat),

T. de Groot, kotipaikka Creil (Alankomaat),

H. J. ten Hagen, kotipaikka Winterswijk (Alankomaat),

H. J. ten Have, kotipaikka Beltrum (Alankomaat),

P. A. J. N. Hendriks, kotipaikka Valkenburg (Saksa),

H. Heringa, kotipaikka Leens (Alankomaat),

O. Hoekstra, kotipaikka Oosternijkerk (Alankomaat),

J. Hoekstra, kotipaikka Oosternijkerk,

W. H. C. M. Holtslag, kotipaikka Lelystad (Alankomaat),

J. H. A. Huijsmans, kotipaikka Weert (Alankomaat),

M. Huizinga, kotipaikka Firdgum (Alankomaat),

G. J. Hulter, kotipaikka Den Velde (Alankomaat),

P. J. M. Janssen, kotipaikka Wanssum (Alankomaat),

G. C. de Jongh, kotipaikka Marknesse (Alankomaat),

C. de Keijzer, kotipaikka Noordgouwe (Alankomaat),

P. Kemp, kotipaikka Breukelen (Alankomaat),

W. Koopmans-Hut, kotipaikka Ezinge (Alankomaat),

H. J. Leemkuil, kotipaikka Winterswijk-Miste (Alankomaat),

J. A. J. Leijten, kotipaikka Bant (Alankomaat),

G. J. Loozeman, kotipaikka Callantsoog (Alankomaat),

A. Lukens Folkers, kotipaikka Vlagtwedde (Alankomaat),

P. L. Marinussen, kotipaikka Grijpskerke (Alankomaat),

G. J. Meijer, kotipaikka Usquert (Alankomaat),

W. H. J. Mulder, kotipaikka Haarzuilens (Alankomaat),

Th. Neelen, kotipaikka Nunhem (Alankomaat),

G. J. Nijboer, kotipaikka Ane (Alankomaat),

A. Nijboer, kotipaikka Ane,

B. Oude Kotte, kotipaikka Fleringen (Alankomaat),

J. H. M. Roebroek, kotipaikka Schimmert (Alankomaat),

F. M. C. Rommens, kotipaikka Rijsbergen (Alankomaat),

J. A. C. M. Soffers, kotipaikka Rijsbergen,

J. G. Rompelberg, kotipaikka Noorbeek,

M. J. Scheele, kotipaikka Mensingeweer (Alankomaat),

J. van Sinderen, kotipaikka Ternaard (Alankomaat),

J. W. M. Smeets, kotipaikka Papenhoven (Alankomaat),

W. C. G. M. Stoffelen, kotipaikka Ottersum (Alankomaat),

J. H. Thomassen, kotipaikka Bemelen (Alankomaat),

J. H. van Til, kotipaikka Eppenhuizen (Alankomaat),

K. J. Veenkamp, kotipaikka Thesinge (Alankomaat),

J. T. F. J. op 't Veld, kotipaikka Vlodrop (Alankomaat),
J. P. W. Vrencken, kotipaikka Beek (Alankomaat),
O. Vries, kotipaikka Engwierum (Alankomaat),
K. Vries, kotipaikka Engwierum,
M. W. de Weerd, kotipaikka Tollebeek (Alankomaat),
A. M. Weijenberg-Pleijers, kotipaikka Wittem (Alankomaat),
H. F. W. M. Wennekers, kotipaikka Creil,
R. W. Werners, kotipaikka Meppel (Alankomaat),
C. H. L. Wijnen, kotipaikka Maasbree (Alankomaat),
L. G. H. Willems, kotipaikka Ulestraten (Alankomaat),
J. G. Wilman, kotipaikka Engwierum,
D. Wilman, kotipaikka Engwierum,
J. M. P. Wolfs, kotipaikka Gronsveld (Alankomaat).